

Még néhány hét és emberek, járművek ezrei mennek majd át az új Lánchídon. 1945-ben indultak első rohamra Gerő Ernő vezetésével a hős magyar hidépítők és ma már a Lánchíd is áll a két part között. Képünk már a híd aszfaltozási munkáiról készült

Névig emült tév alatt készült el

A RÉGI LÁNCHID AZ ÚJ LÁNCHID

Tíz évig tartott, amíg a főnemsek és a nemesség ellenállását a Híd barátai le tudták győzni. A Cziráky országbíró vezetése alatt álló híd-ellenzék a nemesi jogok sérelmét látta a Lánchíd építésében. A hajóhídon nemesember nem fizetett vámot, az állandó hídon pedig minden embernek egyformán fizetnie kell! Nem a két krajcár hídpénzt sajnálták a főnemsek és a nemesek, hanem azt, hogy az új hídon egyformák lesznek polgárral, kézművessel, paraszttal, jobbággal. Tízévi harc után a Híd barátai győzedelmeskedtek a maradiak, döllyfösek és kivételes jogaikat féltők táborán. Kossuth Lajos erről ezt írta: *A híd alapköve első találkozás az örök joggal, legelső köve a polgári egyenlőségnek, legelső lépés a terhek közös viselésére.*

Ujabb tíz esztendő mult el, amíg a Lánchíd megépült. 1840 tavaszán együtt volt a faanyag, télre elkészült az első zárógát. 1841 karácsonyára a második zárógát cölöpei is le voltak verve. 1842 augusztusában megtörtént az alapkövetétel. 1843-ban a Duna magas vízállása feltartóztatta a munkát. 1844-ben az utolsó, negyedik zárógát még hiányzott. 1845-ben Clark Ádám, az angliai építészvezető azt jelentette, hogy a negyedik zárógát csak egy év mulva készül el. 1846-ban az építészvezető már az első lánc beakasztását tervezte. 1847-ben minden készen állt a láncok berakására, de a láncok nem érkeztek meg. 1848. A márciusi napok alatt megérkeztek a láncok. Július 8-án a középső láncsort bevonták, utána sor került a többire is. A hidépítő munkások számára gerendákat és pallókat raktak le az alapépítményre. 1849. január elején az osztrák sereg 70.000 emberrel és 270 ágyúval átvonult a hevenyészve rakott pallókon. A főváros megszállása alatt a munka szünetelt. Budavár visszafoglalása előtt a várvédő Hentzi osztrák tábornok parancsot adott a híd felrobbantására. A lőpor csupán néhány pallót szaggatott szét. Az osztrák kényuralom alatt folyt a hidépítkezés. November 20-án a Lánchíd megnyílt a közönség számára.

Angol tervező (T. W. Clark), angol építészvezető (A. Clark), idegen országból hozatott hidépítő munkások, idegenből hozott anyag (fa, kő és vas) hozta létre az első állandó hidat a pesti Dunán. Megnyitása gyász ünnep volt. A szabadságharcában leigázott magyar nemzet minden becsületes fia ökölbeszorított kézzel, elkeseredetten hallgatta a hídavató ünnepi az osztrák himnuszt. Amikor a magyarfaló, véreskezű Haynau tábornok elsőnek ment végig az új hídon, a magyar nép gyászolt és könnyezett.

A híd eredetileg magántulajdon volt. A „Lánchíd-Társulat” építette, az szedte a hídpénzt, a vámot. Az állam 1884-ben váltotta meg a társaságot. De a hídpénz, a vám, csak 1918 novemberében szűnt meg.

Az eredeti hidat 1913–1915 között át kellett építeni, meg kellett erősíteni. Ezek a javító munkák is két álló esztendeig tartottak. A megfiatalított Lánchíd húsz évig élt. A fasiszták barbár hada 1945. január 17-én 18-ra virradó éjszaka beleölte a Dunába. Pest akkor már felszabadult, diadalmas szovjet sereg meghozta a magyar népnek a szabadságot.

A magyar nép élt szabadságával és megkezdte lerombolt, kiraboltsága újjáépítését. Az elpusztított pesti Dunahidak között a legnagyobb nehézségnek látszott a Lánchíd újjáépítése. A vízbe zuhant láncok és hírcsok kiemelése, a láncok pontos legyártása komoly technikai és anyagi feladatok elé állította a hidépítőket. És a híd, az újjászületett, korszerűsített Lánchíd százéves születésnapjára mégis áll. Amihez egy évszázad ezelőtt tíz esztendőre, idegen mérnökökre, idegen építési anyagokra volt szükség, most egy év alatt, magyar mérnökök, magyar építőmunkások, magyar mérnökök, magyar építőanyagok erejével, tudásával, szorgalmával, segítségével készült el.

Csoda történt? Ami történt, nem csoda. Az újjászületett Lánchíd nem magántulajdon, hanem a nép hídja. A nép magánalkotta, munkaversenyben, brigádokkal, újításokkal, észszerűsítésekkel. Az új Lánchíd kétszeres teherbírású, mint a régi volt. Szebb, célravezetőbb, időtállóbb, pontosabb a réginél.

És a pillérek kőfalába a régi cím helyett köztársaságunk új címerét vészték a kőfaragók: ötágú csillag ragyogásában kalapács és búzakalász, a szocializmust építő magyar nép diadalt hirdető, büszke címer.

Lestyán Sándor

Híyen volt több mint 100 évvel ezelőtt a Lánchíd építése (Egykori rajz nyomán)